



**นางหรรรงค์ พลเทพ**  
ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาคันทวี-นาฏกรรม  
ประจำปีพหุศักราช ๒๕๖๒



คำประกาศเกียรติคุณ  
นางนุรงค์ พลเทพ  
ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาดนตรี - นาฏกรรม  
ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

นางนุรงค์ พลเทพ หรือ ที่รู้จักกันในวงการหมอลำกลอนว่า นุรงค์ ไชยภักดิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๓ ที่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางคนิคมจังหวัดอำนาจเจริญ ปัจจุบันอายุ ๖๙ ปี เป็นบุตรของนายบุญ และนางนวล ไชยภักดิ์ สมรสกับนายสุดตา พลเทพ มีบุตร ๒ คน ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ ๔๙ หมู่ ๑๘ ซอยรุ่งเรือง ถนนชยางกูร ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

นาง นุรงค์ พลเทพ เป็นผู้ที่มีใจรักและชื่นชอบในศิลปะการแสดงลำกลอนมาตั้งแต่ครั้งเยาว์วัย เมื่อเรียนจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แล้ว จึงได้เริ่มเรียน “ลำกลอน” จากนายแสวง ทองทา โดยใช้เวลาเรียนเพียง ๓ ปี ก็สามารถออกรับงานแสดงได้ ด้วยพรสวรรค์ น้ำเสียง ปฏิภาณไหวพริบ ความเฉลียวฉลาด ตลอดทั้งลีลาการแสดงออก ประกอบกับความวิริยะอุตสาหะ ในการฝึกซ้อม จึงสามารถขึ้นเวที ก้าวสู่อำชีพหมอลำกลอนครั้งแรก เมื่ออายุได้เพียง ๑๖ ปี โดยได้รับค่าจ้างในการแสดงครั้งแรกเป็นเงิน ๒๕๐ บาท ซึ่งนับว่าแพงมาก ในยุคนั้นนั้น ด้วยเอกลักษณ์ และลีลาการลำแบบเฉพาะตัว ประกอบกับปฏิภาณไหวพริบ ในการประชันกลอนลำตอบโต้คารม กับหมอลำฝ่ายตรงข้าม จึงทำให้ หมอลำนุรงค์ พลเทพ หรือ หมอลำนุรงค์ ไชยภักดิ์ เป็นหมอลำกลอน ที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก จนกระทั่งได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดหมอลำกลอนหลายครั้ง เป็นที่กล่าวขานอย่างกว้างขวางทั่วไปในวงการหมอลำกลอนแถบจังหวัดอุบลราชธานี และตลอดทั่วทั้งภาคอีสาน

จึงนับได้ว่า นางนุรงค์ พลเทพ เป็นหมอลำกลอนฝ่ายหญิง ที่มีความรอบรู้ มีวาตะปฏิภาณ จัดจ้าน มีชั้นเชิงในการโต้คารมอยู่ในระดับบรมครูคนหนึ่งของวงการหมอลำกลอน ที่มีทำนองลำในแบบอุบลราชธานี ด้วยเหตุนี้ จึงมีหมอลำกลอนในรุ่นหลังมาสมัครเป็นลูกศิษย์เพื่อรับการถ่ายทอดวิชาการลำกลอน เป็นจำนวนมาก จนสามารถกล่าวได้ว่า นางนุรงค์ พลเทพ เป็นหมอลำต้นแบบให้แก่หมอลำในรุ่นหลังได้ศึกษาหาความรู้และรับการถ่ายทอดประสบการณ์อันยาวนานตลอดชีวิตของการเป็น “หมอลำกลอน”

ประการสำคัญ นางนุรงค์ พลเทพ ยังเป็นบุคคลผู้ประพฤติปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมแลครรลอง ในกรอบของบรรพบุรุษศาสนาอย่างเคร่งครัด ทั้งยังมีวิถีชีวิต ที่ดำรงอยู่ด้วยความพอเพียง อันสามารถเป็นแบบอย่าง แก่คนในชุมชนและอนุชนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี

ด้วยความวิริยะอุตสาหะในการประกอบสัมมาชีพ ตลอดจนความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม ความเพียรพยายามในการเผยแพร่ และการอุทิศตนในการช่วยเหลือสร้างสรรค์สังคม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

นางนุรงค์ พลเทพ จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาดนตรี - นาฏกรรม ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒



ประวัติและผลงานโดยสังเขป  
นางหญิงค์ ไชยภักดิ์  
ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาดนตรี-นาฏกรรม (หมอลำกลอน)  
ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล	นางหญิงค์ ไชยภักดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๓
อายุปัจจุบัน	๖๙ ปี
ภูมิลำเนา	บ้านเลขที่ ๔๓ บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ
บิดาชื่อ	นายบุญถึง ไชยภักดิ์
มารดาชื่อ	นางนวลจันทร์ ไชยภักดิ์
สถานภาพ	สมรส กับนายสุดตา พลเทพ มีบุตร ๒ คน
อาชีพ	หมอลำ
ที่อยู่ปัจจุบัน	๔๙ หมู่ ๑๘ ซอยรุ่งเรือง ถนนชยางกูร ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
หมายเลขโทรศัพท์	๐๘๙ ๕๗๘ ๒๐๖๑

ประสบการณ์การทำงาน (ในสาขาที่ได้รับการคัดเลือก) ๔๕ ปี

ประวัติการทำงาน

หลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่โรงเรียนบ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้เริ่มเรียนลำกลอนเมื่ออายุ ๑๓ ปี โดยมีนายแสวง ทองทา เป็นอาจารย์ ณ บ้านหนองสามสี ตำบลไร่สีสุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญเป็นเวลา ๓ ปี จึงได้เริ่มรับงานแสดงลำกลอนครั้งแรกที่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่บ้านนาดอกไม้ ตำบลไร่สีสุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรับค่าจ้างในราคา ๒๕๐ บาทและยึดอาชีพหมอลำกลอนเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน หลังจากนั้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้ย้ายเข้ามาอยู่ในอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี โดยประจำที่สำนักงานหมอลำ ถ้าเสียมังกร บริเวณหน้าโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ ในช่วงเวลานั้นได้ลำคู่กับหมอลำเดชา นิตะอินทร์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นหมอลำคู่ที่



สร้างชื่อเสียงให้กับ หมอลำหุรงค์ ไชยภักดี เป็นอย่างมาก หลังจากนั้น ด้วยต้องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านไว้ให้สูญหาย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จึงเริ่มการถ่ายทอดความรู้ให้ลูกศิษย์ โดยรับบุคคลภายนอกที่มีความสนใจด้านศิลปะพื้นบ้าน จนได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก และมีลูกศิษย์ มากมายซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังหลายคน อาทิ ๑. หมอลำอุบลน้อย สุพันธ์ ๒. หมอลำทองคำ ชุมนวล ๓. หมอลำวันเพ็ญ เรือนจันทร์ ๔. หมอลำนิตยา ทะเนจร ๕. หมอลำเย็นจิตร์ ต้นศิลป์ ๖. หมอลำสมใจ เจริญราช ๗. หมอลำลำพูนศรี สายสมบัติ ๘. หมอลำอ้อยใจ เจริญราช ๙. หมอลำนิรบล บุญสูง ๑๐. หมอลำบัวผัน ทังโส (ราชินีหมอลำชิง) เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันยังได้ถ่ายทอดความรู้ให้ลูกศิษย์เรื่อยมา เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของอีสานเอาไว้อีกหนึ่ง

เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ตั้งสำนักงานหมอลำของตัวเองเป็นครั้งแรกที่บ้านเลขที่ ๔๙ หมู่ ๑๘ บ้านดอนกลางตำบลขามใหญ่อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งรับงานแสดงและจัดหา หมอลำกลอน, หมอลำทุกประเภทไว้ให้บริการ เรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน

### ผลงานปรากฏต่อสาธารณชน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา หมอลำหุรงค์ ไชยภักดี ได้ทำการแสดง “ลำกลอน” ทั้งโดยการว่าจ้างให้แสดงตามงาน บุญประเพณีของชาวบ้านทั่วไปในพื้นที่ทั่วทั้งภาคอีสาน ตลอดจนภาคอื่นๆทั่วประเทศไทย แม้กระทั่งประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังได้แสดงในงานต่างๆ ที่เป็นการสาธารณประโยชน์โดยทั่วไป จนเป็นที่ประจักษ์และยอมรับแก่สาธารณชนอย่างกว้างขวางโดยทั่วไป

๑. ได้รับโล่ ชนะเลิศการประกวด หมอลำคู่ ในงานกาชาดประจำปี ของจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

๒. ได้รับถ้วยรางวัล รองชนะเลิศอันดับ ๒ หมอลำคู่ ในงานกาชาดประจำปี จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. ๒๕๒๗

๓. ได้โล่ที่เกียรตินิยม การประกวดดนตรีพื้นบ้านและการแสดงพื้นบ้าน อันดับที่ ๓ โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติร่วมกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม จาก นายสมคิด โชติกวนต์ย์ เลขาธิการกรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

๔. ได้รับเกียรติบัตรในโครงการส่งเสริมการถ่ายทอดงานศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานีประจำปี ๒๕๓๘ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย จันทรเกษม อธิการบดี สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ปี พ.ศ. ๒๕๓๘



๕. ได้รับเกียรติบัตรเป็นสำนักงานหมอลำดีเด่นปี ๒๕๔๒ สาขาส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น จากเทศบาลเมืองยโสธร ปี พ.ศ. ๒๕๔๒
๖. ได้รับโล่เกียรติบัตรโล่เกียรตินิยมรางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ จากการส่งหมอลำเข้าประกวดลำหมอลำซึ่งในนามสำนักงานหมอลำ ซึ่งจัดโดยเทศบาลเมืองยโสธรประจำปี พ.ศ.๒๕๔๒
๗. ได้รับประกาศเกียรติคุณจาก สหพันธ์สมาคมหมอลำแห่งประเทศไทย เพื่อแสดงว่าเป็นผู้ร่วมฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยสาขาการแสดงพื้นบ้าน ปี พ.ศ. ๒๕๔๒
๘. ได้รับโล่เชิดชูเกียรติคุณจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้เป็น ศิลปินดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานีสาขาศิลปะการแสดง ปี พ.ศ. ๒๕๔๔
๙. ได้รับคัดเลือกจากสภาวัฒนธรรมอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานีให้เป็นรองประธานคนที่ ๓ สภาวัฒนธรรมอำเภอเมืองอุบลราชธานี ปี พ.ศ. ๒๕๔๔

### รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

รางวัล ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขา ดนตรี-นาฏกรรม (หมอลำกลอน)ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ จากสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสานมหาวิทยาลัย มหาสารคาม เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๖๒



